

Titel: VIII.

Citation: "VIII.", i *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*, s. 387.
Onlineudgave fra Lovforarbejder: <https://tekster.kb.dk/text/jura-texts-g01-shoot-d1e111142.pdf> (tilgået 01. juni 2024)

Anvendt udgave: *Beretning om Forhandlingerne paa Rigsdagen. Bind I. Spalte 1-1476*

Ophavsret: Love, administrative forskrifter, retsafgørelser og lignende offentlige aktstykker er ikke genstand for ophavsret. Du kan frit kopiere, distribuere eller fremføre materialet uden at bede om tilladelse.
Hvis materialet indeholder selvstændige bidrag, skal du være opmærksom på, at disse bidrag kan være beskyttet af ophavsret. Selvstændige bidrag må gengives i forbindelse med aktstykket. Hvis det selvstændige bidrag bruges adskilt fra aktstykket, gælder de øvrige ophavsretlige regler.

Ørsted:

Det er vist nok, at Stillingssystemet har Sider, hvorfra det ingenlunde er anbefaletigt; at den moralsk-socialle Indflydelse og den Forædling af Armeen, som man venter af den almindelige Værnepligt, for en flor Deel derved vil tabes. Det er ganske vist, at det har den uheldige Følge, at den Dannede, der ikke har Råd til at stille for sig, mere vil føle det Ubehagelige ved at udøve Værnepligten, end når Alle uden Undtagelse skulle tjene; thi han vilde da komme til at tjene sammen med mange flere af fine Lige, istedetfor at han nu måske forstørstedeelen vil komme til at tjene med mindre dannede og moralske Folk, hvilket er at formode om Fleertallet af dem, der lade sig stille. Men uagtet således Stillingssystemet har meget Frastødende, især når det står i Forbindelse med almindelig Værnepligt, vover jeg dog ikke at modsætte mig det; thi medens man må erkjende, at der lader sig gjøre mange Indvendinger imod Systemet, mener jeg dog, at det vilde være uretfærdigt at frakjende det den gode Side, at det såvel giver de Uformuende Leilighed til at erhverve sig en Pengesum, som Andre, for hvem Værnepligten vilde være færlig besværlig, til derfor at gjøre sig frie; og det er naturligt, at Ingen påtager sig at lade sig stille for Andre, uden at han finder sig tjent dermed. Jeg troer også, at det for Mange af dem, hvem Værnepligten nu først vil ramme, vilde være i højere Grad trykkende, når de ikke ved deres Formue eller deres Venners Hiælp kunde frigjøre sig for Tjenesten, og dette gjælder ikke blot de hidtil værnefrie Stænder, men også den hidtil værnepligtige Bondestand, af hvilken Mange, på Grund af deres Stilling, t. Ex. som Gårdbesiddere, kunde sinde det yderst befoærligt at gjøre Krigstjeneste. Jeg vover derfor ikke at erklære mig imod Stilling og mener, at det må overlades Fremtiden at bestemme, hvorvidt et System, der tilsteder Hensyn til visse borgerlige og huuslige Stillinger, lige tilgængelige for alle Stænder, måtte være at foretrække for et Værnepligtssystem efter almindelige Ligheds-Grundsætninger, når dette forenes med Lodtrækning og Stilling. Den ærede Rigsdagsmand, som talte sidst, erkjender selv, at i og for sig var det System at foretrække, hvorefter man udvalgte ved Krigstjenesten dem, der vare bedst skikkede til den og mindst bteve besværede af den; men hvis dette System skulve udføres således, som han angav, at nemlig visse Personer, som gaves Navn af Iurys, afgjorde efter deres individuelle Skjonnende hvem der således skulde udskrives, så var det vistnok rigtigere, at der gavs almindelige Regler om de Forhold, der skulde tages i Betragtning ved Afgjørelsen af hiint Spørgsmål, ligesom at der da ikke blev Spørgsmål om at fritage nogen våbendygtig Mand for al Krigstjeneste, men kun for den strængere Tjeneste. Men, som sagt,